

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication

34 Mariner Way, Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת קדושים - ראש חודש אייר

Shabbos Parshas Kedoshim

א' אייר תש"ס - May 6, 2000

לכל זמן ועת

הדלקת נרות - 7: 40* שקיעה/יום השבת - 7: 59
זמן קריאת שמע/מ"א - 8: 44 צאת הכוכבים/מוצש"ק 8: 49
זמן קריאת שמע/גר"א - 9: 20 לשיטת רבינו תם - 9: 11

*מי שמדליק מוקדס, אין לאחר זמן עצם קבלת השבת (משיאמר מזמור שיר)

מדעת עליון

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמורו וכו' (יט-ג)

פרש"י סמך שבת למורא אב לומר אע"פ שהזהרתך על מורא אב, אם יאמר לך חלל שבת, אל תשמע לו עכ"ל. ויש לדקדק, דקיי"ל "אם אביו רשע פטור מכיבוד אב ואם" (וי"ד ר"ס), וא"כ אמאי איצטריך קרא כלל ומה סמיכה, הא אם אביו רשע שאומר לו חלל שבת, ודאי שאינו שומע לו שהוא רשע ואינו חיב כלל בכבודו אפילו במה שהוא מותר?

והשיב החיד"א, מו"ר חיים יוסף דוד אזולאי זצ"ל דבאמת איצטריך קרא בכח"ג כשהבן מקבל שבת עליו מבעוד יום, דלדידיה הוא שבת, אבל אביו עדיין לא קבל עליו שבת שהוא מבעוד יום, ואז אומר לו אביו שיעשה איהו מלאכה, והוא חילול שבת לגבי ידיה. לכן, הו"א שצריך הוא לשמוע אל אביו, שאביו אינו רשע כי עדיין לא קבלו הצבור שבת, קמ"ל דאל ישמע לו, מכיון שהבן קבל והוא אסור לעשות מלאכה, כאלו היא שבת.

אי נמי, אפ"ל דהו"א דאתי עשה דכיבוד אב ודחי איסור שבת, ואביו אינו רשע כלל שהוא סובר דרחמנא שרייה לכיבוד אב, קמ"ל שאינו דוחה ואל ישמע לו, ולהכי איצטריך קרא וסמיכה.

הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא וגו' (יט-יז)

לכאורה יש להקשות, למה כפלה כאן התורה את המילים "הוכח תוכיח"?

מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלקיך אני ה' וגו' (יט-לב)

An elder is one who has acquired wisdom. The Torah, therefore, commands us to honor an elder - a person who has acquired Torah wisdom. The idea of acquiring is normally associated only with physical objects, but why then does the gemarah define an elder as one who has acquired wisdom?

Explains the Steipler Gaon, R' Yaakov Yisroel Kanievsky ZT"L, chazal tell us that a true pauper, is one who lacks Torah knowledge. If one has acquired Torah knowledge, he is not lacking anything, but if he lacks it, he has acquired nothing!

Man was created to serve Hashem and to learn His Torah, which is the truest acquisition. All other general acquisitions are only temporary enhancements. Because they are not intrinsic to the person, they are not "real" acquisitions. Moreover, all other acquisitions are subject to the perils of being lost or stolen - they are not permanent - whereas wisdom stays with the person who has acquired it. Additionally, when a person departs from this world, he takes his wisdom along with him to the next world, while his physical acquisitions are left behind in this world.

הוא היה אומר

R' Menachem Mendel of Kotzk ZT"L would say:

"Everything can be duplicated except the truth. If you try to duplicate the truth - it is no longer the truth!"

R' Chaim Soloveitchik ZT"L would say:

"Faith begins where human reason falters!"

R' Ephraim Rosenblum ZT"L would say:

"A child had a nightmare in which he envisioned his family in a small boat on a stormy sea, and he was able to save either his father or his mother, but not both. His solution was to wake up. Even in real life, some problems which present unbearable stresses might go away if we just woke up!"

THIS ISSUE SPONSORED BY

MR. AND MRS. SHLOIME POLLAK - CLEVELAND, OHIO

To sponsor or dedicate an issue call 914-362-4380 or E-Mail to TorahTavlin@aol.com

fervor of his argument and directed some insulting remarks at R' Aryeh Leib, calling him among other things, a boor and an ignoramus. R' Aryeh Leib, however, stood his ground and was not swayed in his arguments, nor shaken at the assault on his character.

The local rabbi was exasperated. "I'll prove to you that I am right," he exclaimed with an air of finality. He then ran to the bookcase and withdrew a *sefer*. Hurriedly turning pages, he waved it emphatically, "Here, come see for yourself! Even the great *Sha'agas Aryeh* supports my position!"

The author of the *Sha'agas Aryeh* smiled wearily. "Isn't that strange?" quipped R' Aryeh Leib to a person sitting nearby, "when the *Sha'agas Aryeh* stands in the bookcase among the other *seforim*, he is respected, however, when he stands on his own two feet, he is insulted!"

TORAH GEMS

קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם וגו' (ויט-ב)

The *Medrash* writes, "You may think that you must attain a degree of holiness that equals *Hashem's* holiness. However, the *Torah* tells us '*For I am holy*' - My holiness transcends your holiness." This *Medrash* presents a perplexing problem. Why does the *Torah* find it necessary to tell us this? Would somebody entertain the absurd notion that man could possibly reach *Hashem's* level of holiness?

Explains R' Tzvi Pesach Frank ZT"L that the *medrash* is not referring here to the totality of *Hashem's* holiness. It is focusing on the single aspect, (טו-טו) "השכן אתם בתוך טמאותם" - *Who dwells with them in the midst of their uncleanness*. The *shechinah* is with *Bnei Yisroel* even when they are unclean.

Thus, the *Medrash* is posing the following question: Perhaps, just like *Hashem*, can a Jew also remain holy while living in an unclean and depraved environment? Can he live the life of *Torah* purity, maintaining his morals and codes of ethics, while existing under societal conditions that are conducive for impurity and immorality? The reply is "כי קדוש" - *For I am holy*. It is not possible! *Hashem's* holiness is quite superior, for only He is capable of dwelling with *Bnei Yisroel* even when they are unclean.

ותירץ האדמו"ר רבי צבי אלימלך מדינוב זצ"ל בעל "בני יששכר", על פי מה דמקובל בידינו, שצדיק הרואה עבירה שאדם עושה, הרי זה ודאי אינו במקרה, כי למה זימן השי"ת שיראה את העבירה? אלא על כרחך הוא, שיש בידו גם כן שמץ מה מדוגמת אותה העבירה, והראהו מן השמים בכדי שיפשפש במעשיו (אגרא דכלה דברים פני ע"ג).

ותלמידי הבעל שם טוב זצ"ל סיפרו, שפעם ראה הרבי אדם שחילל שבת בפרהסיא, והיה הצדיק משתומם למה הראהו כזאת. ופשפש במעשיו ומצא שפעם אי שמוע מקרוב זילותא דתלמיד חכם (תלמיד חכם נקרא "שבת" כאמור בזהר) ושתק, והיה זה נחשב כעון בידו. והמשכיל יתבונן כן בכל הענינים, שהקב"ה מדקדק מאד עם קרוביו וחסידי.

ולפי"ז יתפרש היטב כפילות הלי "הוכח תוכיח", דהיינו שתהיה גם אתה מוכח בעת שאתה מוכיח את עמיתך, ותפשפש במעשיך. וכן "לא תשא עליו חטא" - ר"ל, לא תשא את החטא רק עליו, אבל תבין אשר גם אתה מצטרף לתוכחה, ותפשפש במעשיך ותזכו שניכם לחיי עולם, בזה ובבוא.

מעשה אבות....סימן לבנים

לא תקם ולא תטר את בני עמך ואהבת לרעך כמוך וכו' (ויט-יח)

Throughout Jewish history, we find tales of great *tzaddikim* who placed exceedingly rigid demands upon themselves, to the point that they underwent a self-imposed penance of exile for what they felt were their spiritual shortcomings. R' Aryeh Leib Ginsburg ZT"L, better known as the *Sha'agas Aryeh* from the title of his monumental *halachic* work, undertook such a voluntary exile as part of compensation for his "sins."

In one community, while not recognized as the great man that he was, R' Aryeh Leib was invited as a *shabbos* guest by the local rabbi, who himself was an accomplished *Torah* scholar. The two entered into a discussion on a variety of topics - Talmudic law and *halachic* issues found in the *gemarah* - and as tends to happen, this eventually escalated from a lively dialogue to a heated exchange, with the two *talmidei chachomim* defending opposite sides of the issues. Each tried to bolster his line of reasoning by recourse to opinions of accepted *halachic* authorities. *Sefer* after *sefer* was brought out and quoted in the hope of proving the point at hand, until a large pile had accumulated on the table.

As may happen in an argument where one feels his position is challenged by the other side, one may take things personally and verbally lash out against his opponent. The local rabbi was carried away by the